

Begroting 2023

*Technische briefing
beleid en financiën*

DORDRECHT

Aftrap

DD 11 oktober

Technische briefing in commissie over systematiek begroting, ruimte en rol gemeenteraad en toelichting op effect van/omgang met de hoge inflatie op de begroting

Daarom inleidend:

- B2023 binnen de P&C-cyclus Dordrecht
- Gemeentewet: structureel en reëel evenwicht
- Saldo's en mutaties
- Financieel beeld B2023
- Exploitatie en vermogenspositie
- Special: ratio en risico's
- Special: inflatie
- Begrotingsprogramma's
- Beleidsindicatoren
- Dashboard

Proces huishoudboekje Gemeente Dordrecht

Kadernota

(juni/juli)

Vooruitkijken naar het komende jaar

- Keuzes maken: Wat zijn onze hoofddoelstellingen en ambities voor het komende jaar?
Met welke ontwikkelingen houden we rekening en welke financiële kaders spreken we af voor de begroting van het komende jaar?
- Wie: gemeentebestuur (gemeenteraad en college van B&W)

Jaarrekening

(mei/juni)

Terugkijken: hoe ging het werkelijk het vorige jaar

- Verantwoording: Hoe is het geld uit de begroting van het vorige jaar besteed? Hebben we onze hoofddoelen en ambities bereikt en zijn we binnen budget gebleven?
- Wie: gemeentebestuur (gemeenteraad en college van B&W)

Begroting

(november)

Vooruitkijken naar het komende jaar

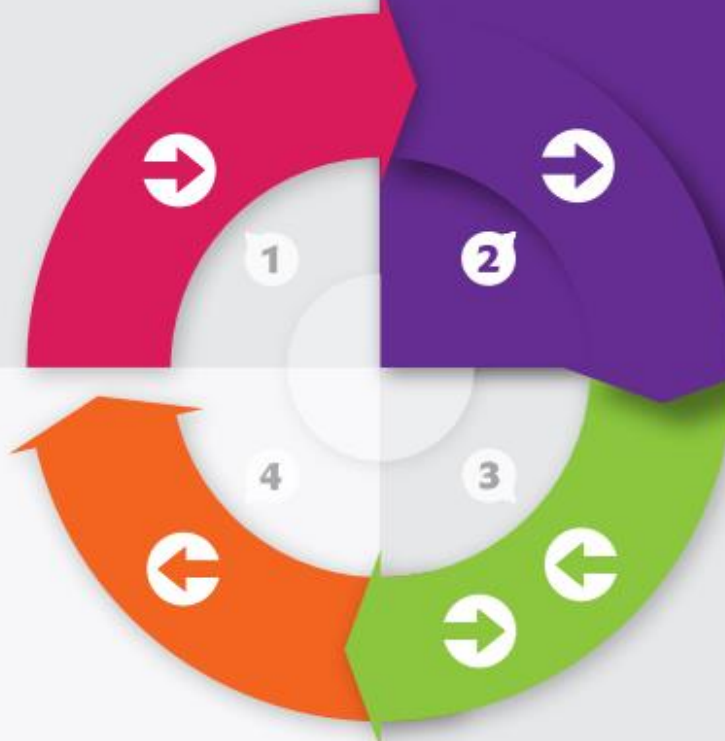
- Plannen bevestigen: Uitwerking van de financiële kaders die we bij de kadernota hebben neergezet. Onze hoofddoelen en ambities krijgen een definitieve financiële vertaling voor het komende jaar.
- Wie: gemeentebestuur (gemeenteraad en college van B&W)

Bestuursrapportage

(september/oktober)

Terugkijken en vooruit kijken op het huidige jaar: thermometer-moment

- Verantwoorden en zo nodig bijsturen. Loopt ons huidige jaar zoals gepland of moeten we financieel of op onze hoofddoelstellingen en ambities bijsturen?
- Wie: gemeentebestuur (gemeenteraad en college van B&W)

Jaarplanning

LEGENDA

➡ Vooruit kijken

⬅ Terug kijken

▨ Periode

Artikel 189 Gemeentewet

De raad

De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Als volksvertegenwoordiging leggen ze de beleidsdoelen met de daarbij behorende budgetten in de begroting vast. Zij moeten daarbij zorgen dat de begroting een structureel en reëel evenwicht vertoont (*Artikel 189 Gemeentewet*).

Reëel evenwicht

Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen van baten en lasten **volledig, realistisch** en **haalbaar** moeten zijn.

COELO: 'Gemeentefinanciën zijn onhoudbaar'

Binnenlands
Bestuur

financiën / nieuws

Tien gemeenten zakken door ondergrens

12 jul 2021

Sluitende begroting lijkt voor gemeenten uitzondering op de regel

Incidentele inkomsten verhullen structurele geldproblemen gemeenten

📅 15 februari 2022 | Consultancy.nl | 4 min. leestijd

Structureel evenwicht

Wanneer de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten dan is er sprake van structureel evenwicht.

	Bedragen x € 1.000			
	2023	2024	2025	2026
Totale saldo Begroting 2023	4.582	8.761	10.036	-12.957
Correctie incidentele baten en lasten	2.879	2.094	1.986	2.575
Structurele saldo Begroting 2023	7.461	10.855	12.022	-10.382
als percentage van de totale baten	1,2%	1,8%	2,1%	-1,8%

structurele lasten = structurele baten

SB	SL	
100	80	😊
75	80	😞

Gemeenteraad van Dordrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Onderwerp
Tussenbericht Financieel toezicht 2022

Geachte raad,

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Uw overzicht van incidentele baten en lasten is niet in overeenstemming met de huidige regelgeving en geeft dus niet het benodigde inzicht. U heeft veel posten als incidenteel aangemerkt terwijl de regelgeving stelt dat incidenteel de uitzondering is. Zo staan er diverse posten op het overzicht met een beperkte omvang, zonder einddatum of waarvan de aard structureel is. Wij adviseren u om terughoudend te zijn met het aanmerken van posten als incidenteel en de posten die u opneemt in het overzicht van incidentele baten en lasten te voorzien van een goede onderbouwing in de toelichting. Daarnaast adviseren wij u om de aanbeveling van de commissie BBV op te volgen om een materialiteitsgrens vast te leggen in uw financiële verordening. Voor meer informatie verwijzen wij u naar

Hoofdtabel BPN

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Eindsaldo Begroting 2022	1.005	-3.352	-2.695	-1.849
Besluiten na vaststellen Begroting 2022	-7	-37	-44	-46
Startpositie meerjarenraming 2023-2026	998	-3.389	-2.739	-1.895
1. Autonome ontwikkelingen	-19.989	-19.530	-19.359	-19.459
2. Indexeren	-12.041	-12.041	-12.041	-12.041
3. Knelpunten	-2.276	-1.315	-1.035	-917
4. Mutaties	-5.026	73	187	-1.312
5. Dekkingsmaatregelen	42.916	44.963	45.023	22.667
Eindsaldo Begroting 2023	4.582	8.761	10.036	-12.957
Correctie incidentele baten en lasten	2.879	2.094	1.986	2.575
Structurele saldo 2023	7.461	10.855	12.022	-10.382
als percentage van de totale baten	1,2%	1,8%	2,1%	-1,8%

Begroting 2022

2023

2024

Programma	Lasten	Baten	Saldo	Saldo's	
Samenwerkend en Verbindend Dordrecht	23.670	10.686	-12.984	-11.276	-11.203
Leefbaar en Veilig Dordrecht	17.153	377	-16.776	-16.243	-16.222
Groen en Ruimtelijk Dordrecht	47.100	16.464	-30.636	-28.401	-30.239
Sociaal en Zorgzaam Dordrecht	268.912	59.660	-209.252	-198.430	-198.218
Lerend en Ondernemend Dordrecht	29.790	10.368	-19.422	-17.209	-16.803
Gezond en Levendig Dordrecht	37.084	6.708	-30.376	-28.062	-27.984

ties

Tabel 1 Startpositie meerjarenraming voor gemeenteraad

				Bedragen x € 1.000			
				2023	2024	2025	2026
Bouwend en Bereikbaar D	Eindsaldo Begroting 2022			1.005	-3.352	-2.695	-1.849
Algemene Dekkingsmiddelen							
Overhead	42.826	107	-42.719	-40.095	-41.714		
Vennootschapsbelasting	100	0	-100	-100	-100		
Onvoorzien	400	0	-400	-400	-400		
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	542.139	526.352	-15.787	-5.935	-76		
Mutatie reserves	36.728	55.719	18.991	6.940	-3.278		
Geraamd resultaat	578.867	582.071	3.205	1.005	-3.352		

Begroting 2023

Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht	23.744	9.910	-13.834
Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht	42.527	3.471	-39.056
Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht	70.539	40.608	-29.931
Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht	298.232	67.684	-230.548
Lerend en Ondernemend Dordrecht	35.143	13.513	-21.630

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Eindsaldo Begroting 2022	1.005	-3.352	-2.695	-1.849
Besluiten na vaststellen Begroting 2022	-7	-37	-44	-46
Startpositie meerjarenraming 2023-2026	998	-3.389	-2.739	-1.895
1. Autonome ontwikkelingen	-19.989	-19.530	-19.359	-19.459
2. Indexeren	-12.041	-12.041	-12.041	-12.041
3. Knelpunten	-2.276	-1.315	-1.035	-917
4. Mutaties	-5.026	73	187	-1.312
5. Dekkingsmaatregelen	42.916	44.963	45.023	22.667
Eindsaldo Begroting 2023	4.582	8.761	10.036	-12.957
Geraamd resultaat	684.293	688.875	4.582	8.761
			10.036	-12.957

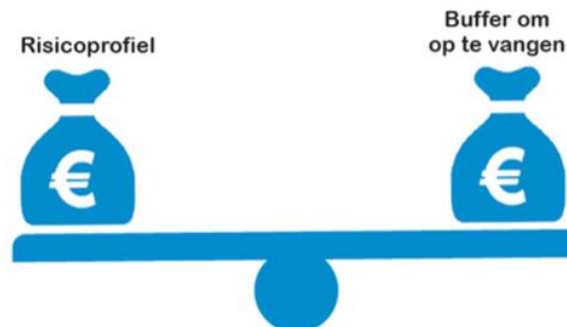
Ratio weerstandsvermogen en surplusruimte

Begroting 2023

Specificatie van het verwachte weerstandsvermogen per 1-1-2023 (Begroting 2023)

Bedragen x | miljoen

	Beschikbare weerstandscapaciteit	Risico's Dordrecht	Ratio van het weerstandsvermogen
Algemene reserve Stad (incl. verwacht resultaat 2022)	19,3	24,7	
Algemene reserve Grondbedrijf	20,9		
Post onvoorzien	0,4		
	40,6	24,7	1,6

Risico's >

jeugdhulp 🔍

Nr.	Risicogebeurtenis	Afdeling	Risicogebied	Risicocategorie	Bruto Kans
R3179	Volumegroei jeugdhulp	Jeugdzorg	Jeugdzorg	Financieel	50%

Risico
Bruto
Maatregelen
Netto
Extra
Specifiek
Schades
Documentatie
Rappelleren

Kans

Kans klasse	Kans % *
3: Gemiddeld 30-50% (1x...	50

Gevolg

Financieel	Minimum € *	Verwacht €	Maximum € *
5: x > € 1.000.000	€ 2.000.000,00	€	€ 12.000.000,00

Nr. Beheersmaatregel

M789 Budgetplafonds per zorgaanbieder

- M790
- Lokale en regionale interventies om vraag naar jeugdzorg terug te dringen:
    - het afschaffen van de 'nee, tenzij regeling'
    - passende producten (vroeger) inzetten door verschuiving van budget van de regio naar lokale gemeenten
    - aanpak aandachtshuishoudens (sociaal pontonnier) en een vechtscheidingsloket
    - scherpere afspraken met belangrijke vindplaatsen, zoals consultatiebureau, onderwijs en huisartsen

Beheersing

- Eind 2018 heeft de raad een lokaal plan jeugd (zie RIS-dossier 2296204) vastgesteld.
- Begin 2022 is een nieuwe verordening jeugdhulp vastgesteld door de raad met het streven de jeugdhulp scherper af te bakenen.
- Daarnaast zijn een lokaal beleidsplan WMO (zie RIS-dossier 2510739), een nieuwe onderwijsvisie (zie RIS-dossier 2499014) en een over 2403230) vastgesteld. Hiermee geven we lokaal de samenhangende opgaven in het sociaal domein aan, waardoor we ons preventieve jeugdzorg

Een onmisbare schakel in efficiëntie

Verbeteren van planning en control?

Onze oplossingen helpen u bij het verbeteren van planning en control. LIAS is een onmisbare schakel in efficiënte bedrijfsvoering!

- ▶ Homepage
- ▶ 1 Inleiding
- ▶ 2 Programma's
- ▶ 3 Financiën van Dordrecht
- ▶ 4 Paragrafen
  - ▶ 4.1 Overzicht paragrafen
  - ▶ 4.2 Lokale heffingen
  - ▶ 4.3 Weerstandsvermogen en risicob...
    - ▶ 4.3.1 Algemeen
    - ▶ 4.3.2 Risico's
    - ▶ 4.3.3 Risicomanagement in de pla...
    - ▶ 4.3.4 Weerstandsvermogen
  - ▶ 4.4 Onderhoud kapitaalgoederen
  - ▶ 4.5 Financiering
  - ▶ 4.6 Bedrijfsvoering
  - ▶ 4.7 Verbonden partijen

Jeugdhulp

Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp per 1 januari 2015 zien we een stijging van de vraag naar en uitgaven aan jeugdhulp. Dit wordt nog eens versterkt door de gevolgen van de coronacrisis waardoor jongeren langdurig belast worden/zijn ondanks de door ons ingezette interventies om de sociale cohesie te verhogen.

Voorts geldt vanaf 2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet voor het verdeelmodel van het Rijk. Dit betekent mogelijk een financieel nadeel voor Dordrecht, waarover eind 2022 meer duidelijkheid zal zijn.

Het hierna volgende overzicht geeft een nadere uitleg van de mogelijke risicogebeurtenissen en de beheersing ervan.

Jeugdhulp

Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp per 1 januari 2015 zien we een stijging van de vraag naar en uitgaven aan jeugdhulp. Dit wordt nog eens versterkt door de gevolgen van de coronacrisis waardoor jongeren langdurig belast worden/zijn ondanks de door ons ingezette interventies om de sociale cohesie te verhogen.

Voorts geldt vanaf 2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet voor het verdeelmodel van het Rijk. Dit betekent mogelijk een financieel nadeel voor Dordrecht, waarover eind 2022 meer duidelijkheid zal zijn.

Beheersing

Eind 2018 heeft de raad een lokaal plan jeugd ([zie RIS-dossier 2296204](#)) vastgesteld. Daarnaast zijn er een lokaal beleidsplan WMO ([zie RIS-dossier 2510739](#)), een nieuwe onderwijsvisie ([zie RIS-dossier 2499014](#)) en een overall investeringsplan sociaal domein ([zie RIS-dossier 2403230](#)), vastgesteld. Hiermee geven we lokaal de samenhangende opgaven in het sociaal domein aan, waardoor we ons preventieve jeugdveld versterken om duurdere en langere jeugdzorg te verminderen.

Nr.	Risicogebeurtenis	Afdeling	Netto Kans	Risicoeigenaar	Invloed (%)	Gemiddelde
R3479	kans realisatie winstname 2023 en 2024 (BIE's) ...	Grondzaken Algemene Risico's	85%		21,73%	€ -11.468.919
R3542	Hogere Energielasten 2022, 2023 en 2024	Kernteam Planning & Control	70%		10,00%	€ 5.276.856
R3504	vormfactor appartementen valt bij realisatie la...	BIE Stadswerven	45%	H. Kranendonk	9,32%	€ 4.919.173
R3179	Volumegroei jeugdhulp	Jeugdzorg	50%	Gemma Smid	6,63%	€ 3.498.367
R3436	Ontvangst subsidie BZK voor woningbouwimpuls	Grondzaken Algemene Risico's	99%	A. Nap	5,68%	€ -2.999.576
R3434	Lagere grondopbrengsten dan getaxeerd	BIE Stadswerven	40%	H. Kranendonk	3,87%	€ 2.041.223
R3538	Het deelgebied Boomgaard kan op de huidige wijz...	BIE Amstelwijck Noord	50%		3,48%	€ 1.837.887
R3115	Negatieve risico's op de gekozen parameters	Grondzaken Algemene Risico's	50%	A. Nap	3,37%	€ 1.778.767
R2956	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Opgave Zorgzame en gezonde Stad	50%	Gemma Smid	3,08%	€ 1.625.245
R3541	Algemeen risico Planschade	Kernteam Bestemmingsplannen	30%		2,72%	€ 1.434.906

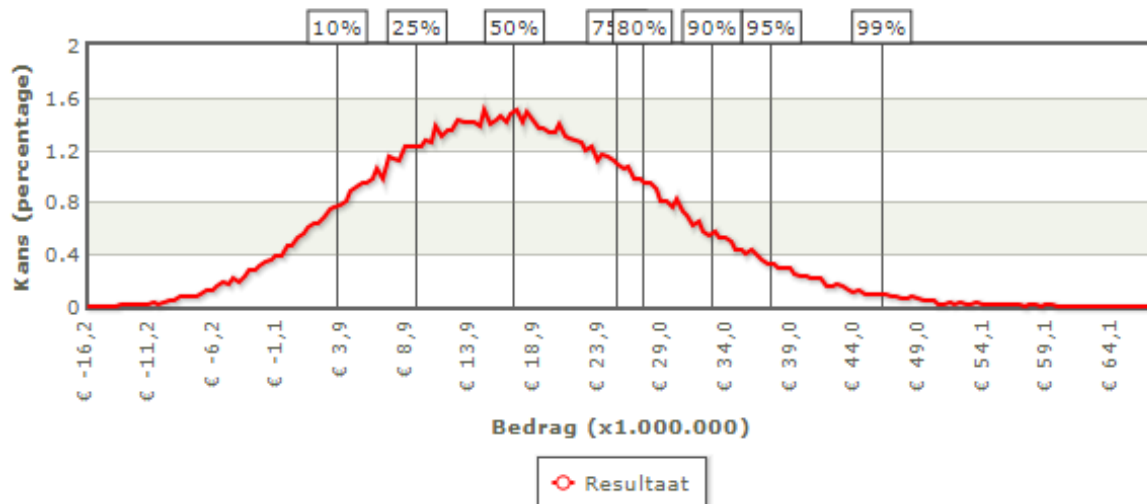
Risicoprofiel Begroting 2023

Het betreft hier het geconsolideerd risico van alle clusters en opgaven.
(voormalig Stad en Grondbedrijf risico's samen)

Simulatie

naris

Kansverdeling

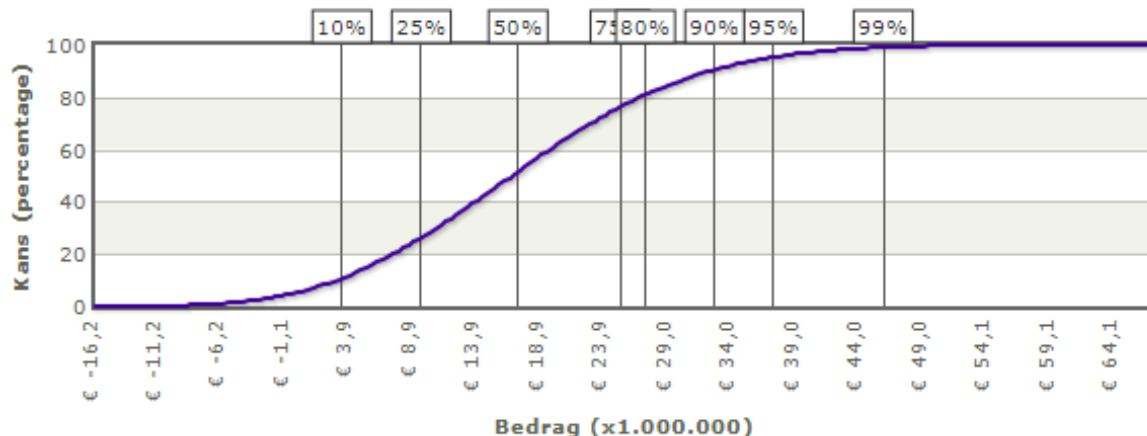
Trekkingen: 100.000

Statistieken	Bedrag
Minimum	€ -16.612.805
Gemiddeld	€ 17.161.821
Standaarddeviatie(μ)	€ 11.340.746
Absolute maximum	€ 112.224.479

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 2.810.540
25%	€ 9.044.778
50%	€ 16.669.423
75%	€ 24.679.496
80%	€ 26.683.385
90%	€ 32.135.284
95%	€ 36.775.052
99%	€ 45.401.003

naris

Cumulatieve verdeling

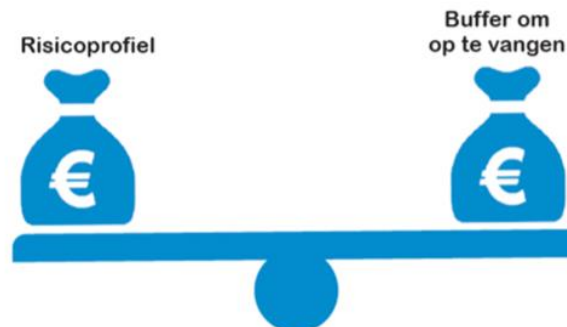
Ratio weerstandsvermogen en surplusruimte

Begroting 2023

Specificatie van het verwachte weerstandsvermogen per 1-1-2023 (Begroting 2023)

Bedragen in miljoen

	Beschikbare weerstandscapaciteit	Risico's Dordrecht	Ratio van het weerstandsvermogen
Algemene reserve Stad (incl. verwacht resultaat 2022)	19,3	24,7	
Algemene reserve Grondbedrijf	20,9		
Post onvoorzien	0,4		
	40,6	24,7	1,6

Inflatie in B2023

Algemeen

- Algemeen: inflatie holt de koopkracht van alle budgetten uit. Vandaar indexaties (zie Indexatie hoofdstuk in Begroting 2023 voor specificaties)
- Dit jaar 6,3% op basis van indices uit meicirculaire, welke mogelijk achterhaald is met oog op nieuwe prognoses, maar we hebben nog geen nieuwe officiële raming voor 2023 e.v.
- Eenmalige incentive nu van € 75 per huishouden, feitelijk gedeeltelijke compensatie voor almaar stijgende kosten van levensonderhoud
- Indexatie op reserves/kredieten doen we in principe niet. Enkel bij hoge uitzondering en dan in te brengen als claim bij de kadernota.

Inflatie in B2023

Lastenkant

- Lonen volgen CAO gemeenten, effect nieuwe looneis nog onbekend
- Goederen en diensten volgen doorgaans CPI, dus inkoop gemeente wordt ook flink duurder.
- Energiekosten hebben direct en indirect effect (eigen gascontract kost miljoenen extra, onbekend compensatie rijk), maar ook exploitatiebijdragen/subsidies onderwijshuisvesting, sportverenigingen, culturele instellingen etc. onder druk.

Batenkant

- Rijk compenseert de lastenkant door accres.
- Deel van de lasten is gedekt door lokale heffingen, dus in principe moeten die ook de gemiddelde inflatie volgen.

Begrotingsprogramma's

Programma's
Programma's
 Home / Programma's / Programma's

Programma
Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht

Lasten € 23.743.990

Baten € 9.910.146

Saldo € 13.833.844

Programma
Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht

Lasten € 42.527.065

Baten € 3.470.945

Saldo € 39.056.120

Programma
Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht

Lasten € 70.539.263

Baten € 40.607.836

Saldo € 29.931.427

Programma
Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht

Lasten € 298.232.261

Baten € 67.683.693

Saldo € 230.548.568

Programma
Lerend en Ondernemend Dordrecht

Lasten € 35.142.880

Baten € 13.513.189

Saldo € 21.629.691

Programma
Bouwend en Bereikbaar Dordrecht

Lasten € 64.917.189

Baten € 69.116.082

Saldo € -4.198.893

Begrotingsprogramma's

- Uitleg opbouw programma's staat beschreven in de **leeswijzer** op pagina 16.
- De zes begrotingsprogramma's zijn opgebouwd langs zogenaamde '**W-vragen**', die te raadplegen zijn door op het begrotingsprogramma te klikken:
  - Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?
  - Wat willen we bereiken?
  - Wat zijn de doelstellingen? (met activiteiten 2023)
  - Welke verbonden partijen dragen bij?
  - Wat zijn de indicatoren?
  - Wat mag het kosten?

Lasten
€ 42.527.065

Baten
€ 3.470.945

Saldo
€ 39.056.120

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen? →

Wat willen we bereiken? →

Wat zijn de doelstellingen? →

Welke verbonden partijen dragen bij? →

Wat zijn de indicatoren? →

Wat mag het kosten? →

Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

Home / Programma's / Programma's / Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht / Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- De cultuur-, evenementen- en horecasector krabbelen weer op na zware coronajaren. Het is druk in de horeca en bij evenementen, ze zijn weer meer onderdeel van het sociale leven. De culturele beleving is van waarde gebleken. Maar de cultuur-, evenementen- en horecasector alsmede een deel van de detailhandel hebben het zwaar: kostenstijgingen en een daling van de inkomsten geven deze sectoren nieuwe uitdagingen.
- De diverse crises, de oplopende inflatie en het huizentekort zorgen voor meer risico op sociale en maatschappelijke onrust en toenemende overlast en criminaliteit.
- In toenemende mate hebben we te maken met 'hidden impact crimes', zoals digitale criminaliteit, dreiging van de sociale stabiliteit en ondermijning. Complexe veiligheidsvraagstukken waarbij een belangrijke rol voor de gemeente ligt.
- Partners vanuit jeugd, zorg, onderwijs en veiligheid constateren een verharding van de jeugdcultuur (op straat). Ze signaleren dat jeugdigen steeds jonger overlast veroorzaken of in de criminaliteit belanden.
- Het gaat steeds beter met de leefbaarheid in Dordrecht. Tegelijkertijd zijn er zorgen over wijken, buurten en straten waar de leefbaarheid onder druk staat en de problematiek hardnekkig is.

- Navigeren naar [begrotingsprogramma's](#)

Beleidsindicatoren

- **BBV-indicatoren**, per begrotingsprogramma én in de bijlage op pagina 201.
- **Aanvullende indicatoren**, per begrotingsprogramma.

Conform de vastgestelde nota Kiezen, Sturen en Verantwoorden 2022-2026, zijn nu nog de aanvullende indicatoren uit de vorige periode opgenomen.

Dashboard Agenda Dordrecht 2030

DORDRECHT

Begroting 2023 ▾

Inleiding ▾ Programma's ▾ Financiën van Dordrecht ▾ Paragrafen ▾ Financiële begroting ▾ Bijlagen ▾

1

Dit is de Begroting 2023 van de gemeente Dordrecht!

Via onderstaande knoppen navigeert u direct naar de inleiding op deze begroting; [Sterk en groen: wat voor nu én straks van waarde is](#), naar de [financiële hoofdlijnen](#) en het [Dashboard Agenda Dordrecht 2030](#).

Sterk en groen: wat voor nu én straks van waarde is

Financiële hoofdlijnen

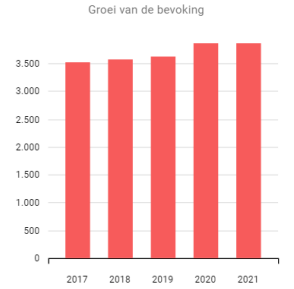
Dashboard Agenda Dordrecht 2030

Dashboard Agenda Dordrecht 2030

- Dashboard voor 2de maal opgenomen in Begroting, met nieuwe kengetallen.
- Het uitgangspunt is om met hulp van een dashboard (overzicht in één A4) financiële kengetallen beter te verbinden en inzichtelijker te combineren met de inhoudelijke doelstellingen uit de Agenda Dordrecht 2030 (uitwerking van motie uit oktober 2020 – Regie op bezuinigingen, [zie RIS-dossier 2636385](#)).
- Bij de uitwerking van onderstaand dashboard is het *Prioriteringskader van de Agenda Dordrecht 2030* gebruikt, zoals vastgesteld in januari 2020 ([zie RIS-dossier 2510937](#))

• Navigeren naar volledig Dashboard

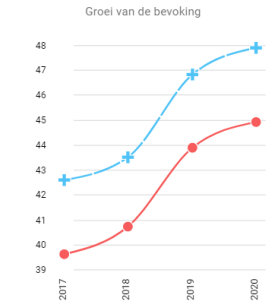
Opleiding: Aantal leerlingen en studenten dat hoger onderwijs volgt

■ Aantal studenten dat hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs volgt en in Dordrecht woont

TOELICHTING

Welvaart: Gemiddeld besteedbaar inkomen

● Gemiddeld besteedbaar inkomen in Dordrecht van particuliere huishoudens (excl. Studenten) *€ 1.000
 + Gemiddeld besteedbaar inkomen in Nederland van particuliere huishoudens (excl. Studenten) *€ 1.000

TOELICHTING

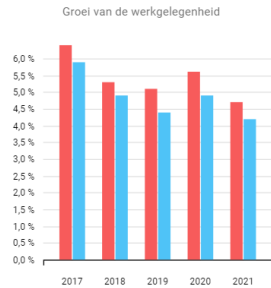
Werkgelegenheid: Aantal werkzame personen

■ Aantal werkzame personen bij bedrijven Dordrecht in totaal

TOELICHTING

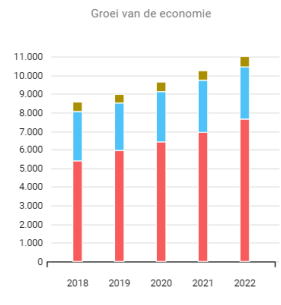
Werkloosheid: Relatieve werkloosheid in procenten

■ Werkloosheid in Dordrecht in procenten
 ■ Werkloosheid in Nederland in procenten

TOELICHTING

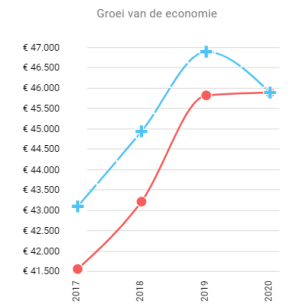
Economie: Bedrijfsvestigingen in aantallen

■ Bedrijfsvestigingen met één werkzame persoon
 ■ Bedrijfsvestigingen met 2 t/m 19 werkzame personen
 ■ Bedrijfsvestigingen met 20 werkzame personen en meer

TOELICHTING

Economie: Bbp per inwoner

● Bruto binnenlands product (Bbp) per inwoner in de Drechtsteden
 + Bruto binnenlands product (Bbp) per inwoner in Nederland

TOELICHTING

Planning vaststelling

Datum	Activiteit
20 september	Begrotingsbehandeling in auditcommissie
4 oktober	Begroting in B&W
Vanaf 7 oktober 12.00 uur	Aanbieden digitale begroting aan gemeenteraad
Vanaf 10 oktober	Begroting in PDF-formaat beschikbaar
DD 11 oktober	Technische briefing in commissie over systematiek begroting, ruimte en rol gemeenteraad en toelichting op effect van/omgang met de hoge inflatie op de begroting
DD 11 oktober	Auditcommissie over kwaliteit en informatievoorziening Begroting 2023
7 tot en met 17 oktober	Stellen van technische vragen via griffie
1 november 9.00 uur	Technische vragen beantwoord
31 oktober-7 november	Delen concept-moties en amendementen via Griffie (waar mogelijk al zo vroeg mogelijk, om te betrekken bij oordeelsvorming)
DD 1 november	Oordeelsvormend in 3 parallelle commissies naar thema: <ul style="list-style-type: none"> - Programma's Veiligheid, algemeen - Programma Fysiek, duurzaam, groen - Programma's Leefbaar, Sociaal
8 november	Begrotingsraad

Planning vaststelling

8 november

Begrotingsraad

1. Eerste termijn raad en college (formeel indienen eventuele moties en amendementen)
  - Spreektijd 7 minuten per fractie (exclusief interrupties)
  - Spreekvolgorde: grootste oppositie, grootste coalitie, 2 na grootste oppositie, 2 na grootste coalitie, etc.
  - Inclusief indienen moties en amendementen
  - Spreektijd college: 5 minuten, wethouder Financiën: 10 minuten
2. Tweede termijn raad en college
  - Spreektijd raad en college: 5 minuten
3. Besluitvorming over amendementen, begroting en moties